

29. april 2014

Seksuel chikane blandt FOAs medlemmer

FOA har i perioden 24. januar – 2. februar gennemført en undersøgelse af seksuel chikane på arbejdspladsen via forbundets elektroniske medlemspanel. 2.186 medlemmer deltog i undersøgelsen, og svarprocenten var 48.

Hovedkonklusioner

- Knap 2 ud af 10 (17 %) af FOAs medlemmer har været udsat for seksuel chikane det sidste år. Seksuel chikane forekommer klart hyppigst i Social- og Sundhedssektoren, hvor en fjerdedel (25 %) har oplevet det i løbet af det sidste år.
- Ifølge sammenligning med tal fra Det nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), oplever FOAs medlemmer i højere grad seksuel chikane end andre beskæftigede i Danmark. Dette skyldes i høj grad de fagområder FOAs medlemmer har. Social- og sundhedsarbejde er den mest udsatte jobgruppe i NFAs undersøgelse.
- I langt de fleste tilfælde (94 %) er det borgere, brugere eller patienter, der har udsat FOAs medlemmer for seksuel chikane.
- I Social- og Sundhedssektoren har knap en femtedel (17 %) oplevet uønskede berøringer, en femtedel (20 %) har oplevet bemærkninger med seksuel undertone og 15 procent har oplevet upassende snak om seksuelle emner. 5 procent har modtaget tilbud om sex. 64 procent har ikke oplevet nogle af disse ting.
- Medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren, der har oplevet noget af ovenstående adfærd, reagerede ved at ignorere det (29 %), at irettesætte vedkommende (45 %) eller at lede vedkommendes opmærksomhed hen på noget andet (54 %). 7 procent foreslog hjælp til seksuelle hjælpemidler.
- 8 ud af 10 (79 %) af medlemmerne fra Social- og Sundhedssektoren er helt eller delvist enige i, at de føler sig godt rustet til at takle seksuel chikane fra borgere, brugere og patienter.
- Over halvdelen (55 %) af medlemmerne fra Social- og Sundhedssektoren er helt enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for seksuel chikane. 22 procent er delvist enige og 16 procent er helt eller delvist uenige i dette.

KONTAKT

Rapport udarbejdet af:
FOA Kampagne og Analyse

Presse/Fagbladet:

Politisk ansvarlig:

Katrine Bonde Nielsen
Tlf. 46 97 23 85

Sophie Bæk Holland
Tlf. 49 97 23 31

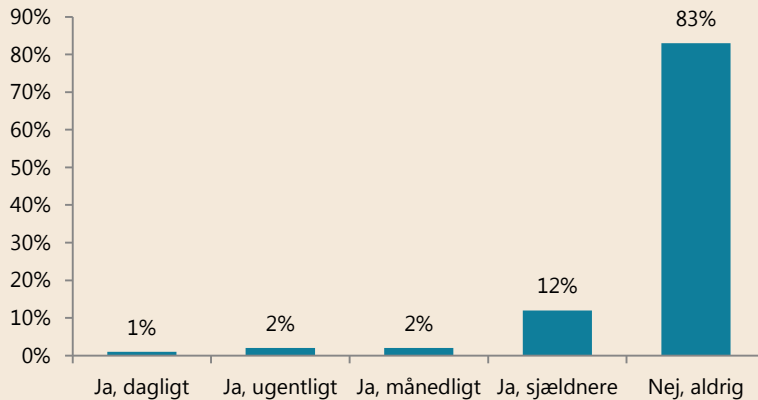
Inger Bolwinkel
Tlf. 46 97 23 05

- Over halvdelen (56 %) af medlemmerne fra Social- og Sundhedssektoren er helt uenige i, at emnet "sexchikane" er et tabu på deres arbejdsplads. 20 procent er delvist uenige og 13 procent er helt eller delvist enige.
- Medlemmer, der har været udsat for seksuel chikane, føler sig i mindre grad rustet til at takle uønsket seksuel adfærd, de er i mindre grad enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for sexchikane og de mener i højere grad, at emnet "sexchikane" er et tabu på deres arbejdsplads.
- 3 ud af 10 (31 %) af de deltagende medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren har svaret ja til, at deres arbejdsplads har retningslinjer for, hvordan personalet håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere, brugere eller patienter.
- Medlemmer, der har sådanne retningslinjer, føler sig i højere grad rustet til at takle uønsket seksuel adfærd, de er i højere grad enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for sexchikane og de mener i mindre grad, at emnet "sexchikane" er et tabu på deres arbejdsplads.

Seksuel chikane blandt FOAs medlemmer

Figur 1 Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?

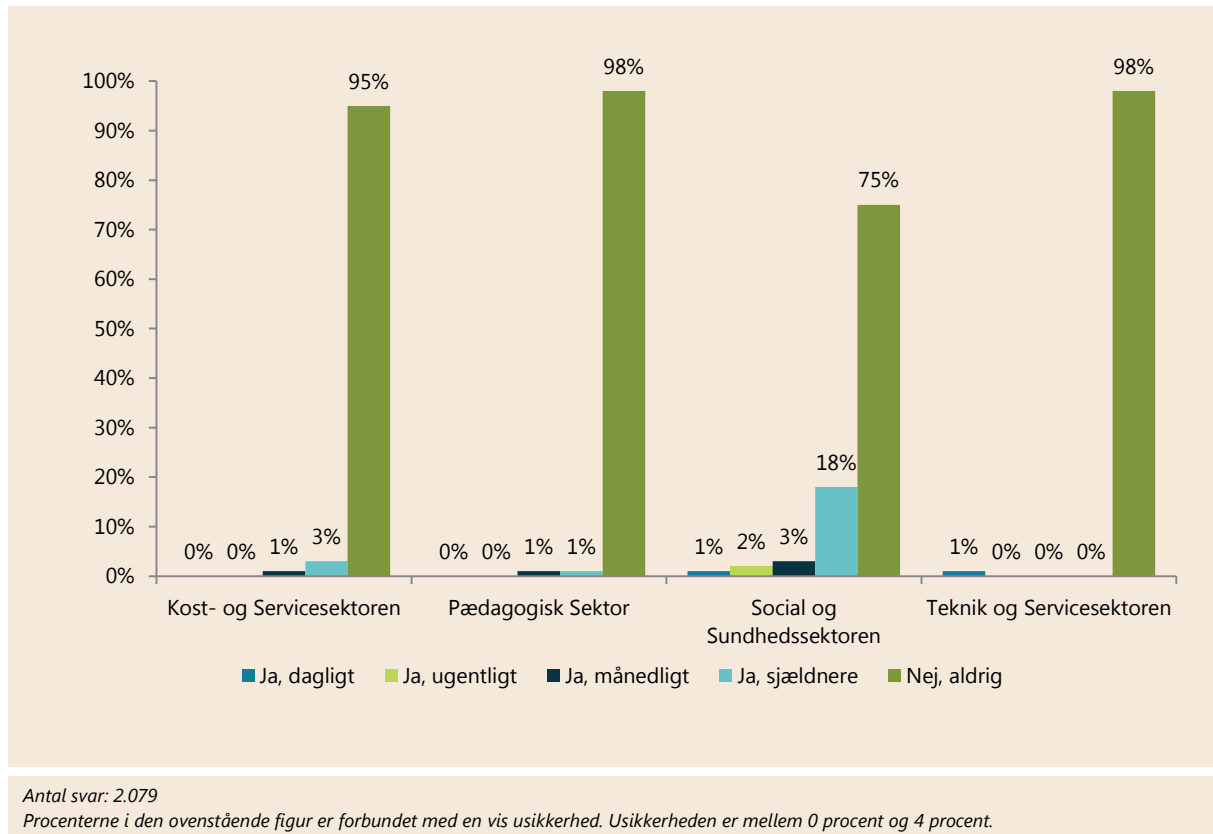
Antal svar: 2.082. Det var kun muligt at angive et svar.

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 0,3 procent og 1,6 procent.

8 ud af 10 (83 %) af FOAs medlemmer har ikke været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads de sidste 12 måneder. 17 procent af de deltagende medlemmer har således været udsat for seksuel chikane de sidste 12 måneder.

12 procent svarer, at de sjældnere end månedligt har været udsat for seksuel chikane og i alt 5 procent svarer, at de har været udsat for seksuel chikane månedligt, ugentligt eller dagligt.

Figur 2 Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads? Fordelt på sektor.

95 procent af medlemmerne fra Kost og Servicesektoren svarer, at de ikke har været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads indenfor de sidste 12 måneder. 3 procent svarer, at de har oplevet det sjældnere end månedligt, 1 procent svarer månedligt og ingen svarer ugentligt eller dagligt.

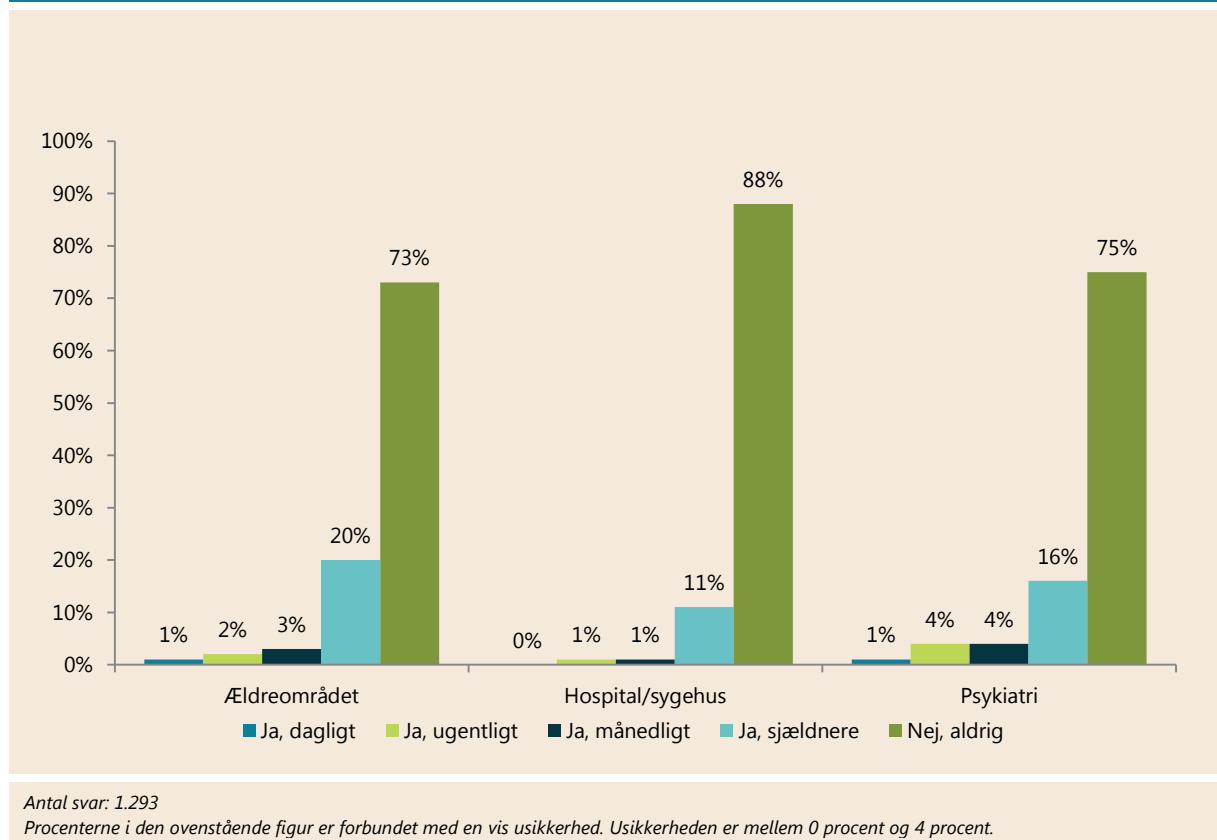
98 procent af medlemmerne fra Pædagogisk Sektor svarer, at de ikke har været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads indenfor de sidste 12 måneder. 1 procent svarer, at de har oplevet det sjældnere end månedligt, og under 1 procent svarer enten månedligt eller ugentligt.

I Social og Sundhedssektoren svarer 3 ud af 4 (75 %), at de ikke været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads indenfor de sidste 12 måneder. En fjerdedel (25 %) har således været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads indenfor de sidste 12 måneder. Én femtedel (18 %) svarer at de sjældnere end månedligt har været udsat for seksuel chikane, 3 procent svarer månedligt, 2 procent svarer ugentligt og 1 procent svarer dagligt.

98 procent af medlemmerne fra Teknik og Servicesektoren svarer, at de, indenfor de sidste 12 måneder, aldrig har været udsat for seksuel chikane på deres arbejdsplads. Blot 1 procent svarer dagligt.

Figur 3 viser fordelingen indenfor Social- og sundhedssektoren. I dette notat er Social og Sundhedssektoren delt op i tre overordnede arbejdsområder¹: (1) ældreområdet², (2) sygehuse og hospitaler og (3) psykiatri og specialområdet³.

Figur 3 Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads? Fordelt på arbejdsområde indenfor Social- og Sundhedssektoren.

På sygehuse/hospitaler er der færre (12 %), der har været udsat for seksuel chikane sammenlignet med de andre områder inden for sektoren. Inden for ældreområdet har 27 procent været udsat for seksuel chikane, og inden for psykiatri og specialområdet har 25 procent været udsat for seksuel chikane.

¹ 45 af de adspurgte medlemmer indgår ikke under de overordnede områder, da de har svaret "andet" i forhold til, hvor de arbejder. Deres svar medtages i den samlede præsentation.

² Ældreområdet består af medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen og på et plejehjem/plejecenter. Dertil er medregnet medlemmer, der arbejder for vikarbureau.

³ Psykiatri- og specialområdet består af medlemmer, der arbejder i behandlingspsykiatrien eller distriktspsykiatrien, i socialpsykiatrien og på specialområdet (handikapinstitution, døgninstitution, botilbud, specialskole eller lignende).

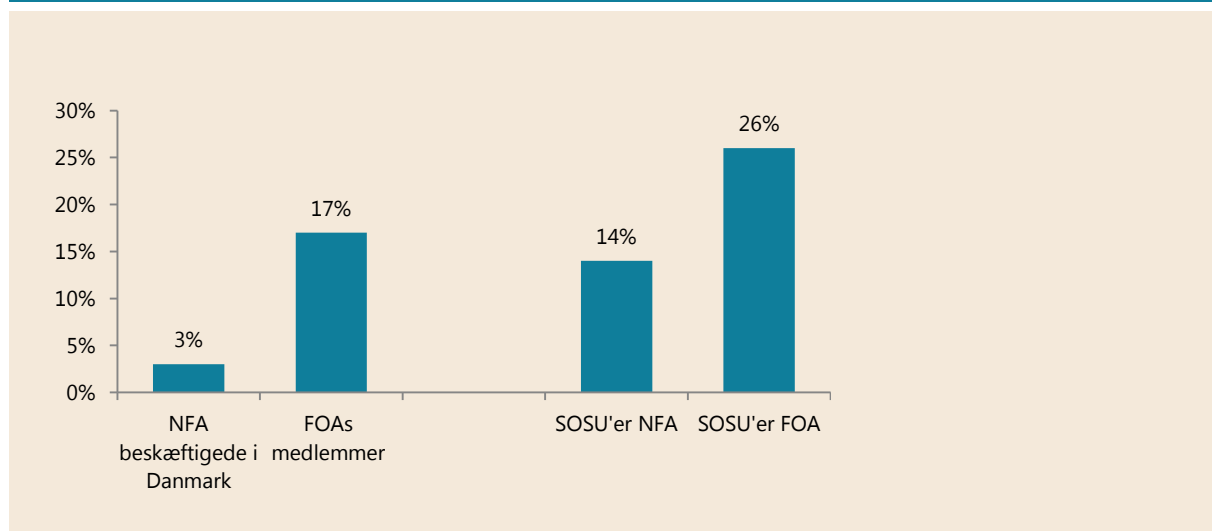
Sammenligning af tal fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) foretager hvert andet år en undersøgelse af arbejdsmiljøet blandt beskæftigede personer i Danmark.

Undersøgelsen handler også om seksuel chikane. I figur 4 ses en sammenligning af andelen af den samlede arbejdsstyrke, der har været udsat for seksuel chikane overfor andelen af FOAs samlede medlemmer.

Figur 4 viser også andelen af beskæftigede personer, der udfører socialt- og sundhedsarbejde (SOSU'er⁴), henholdsvis ifølge NFAs undersøgelse og FOAs undersøgelse.

Figur 4 Har du inden for de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?

Figuren viser andelen af den nævnte gruppe, der har svaret "Ja, dagligt", "Ja, ugentligt", "Ja, månedligt" eller "Ja, sjældnere"
Antal svar NFA: 14.872 (Beskæftigede i DK) og 736 (SOSU). Antal svar FOA: 2.082 (samlet) og 1.168 (SOSU).

Ud af alle beskæftigede i Danmark, har 3 procent svaret, at de har været udsat for seksuel chikane indenfor de sidste 12 måneder. Blandt FOAs medlemmer, der har deltaget i denne undersøgelse, er tallet noget højere på 17 procent.

Årsagen til, at en større del af FOAs medlemmer har været udsat for seksuel chikane, handler i høj grad om FOAs faggrupper. I NFAs undersøgelse er SOSU'er den jobgruppe, der samlet set er mest udsat for seksuel chikane. Dette ses også i figur 4, der viser, at 14 procent af SOSU'erne i NFAs undersøgelse svarer, at de har været udsat for seksuel chikane i løbet af det sidste år. I denne undersøgelse svarer 26 procent af SOSU'erne (efter samme kriterier som NFA), at de har været udsat for seksuel chikane det sidste år.

⁴ Betegnelsen SOSU'er dækker i NFAs undersøgelse over beskæftigede, der udfører socialt- og sundhedsarbejde på institutioner, hospitaler og i private hjem (medhjælpere og assistenter). Der kan således både være tale om beskæftigede, der arbejder indenfor ældreområdet og i psykiatrien.

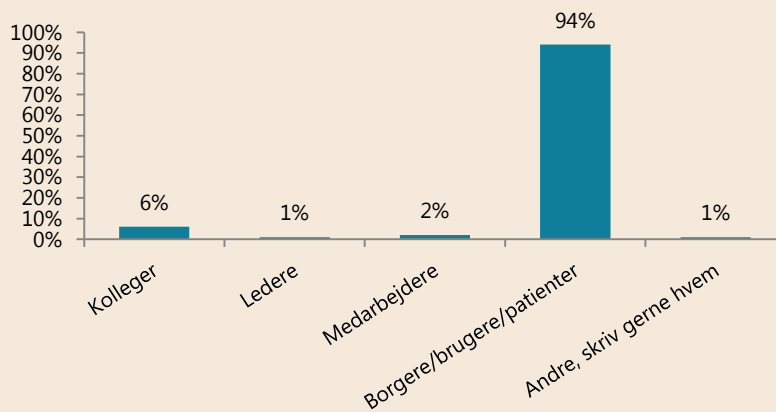
Denne afvigelse kan skyldes flere ting. Blandt andet spiller køn en central rolle i forhold til hvem, der udsættes for seksuel chikane. Blandt SOSU'ere i NFAs tal har 10 procent af mændene og 14 procent af kvinderne svaret ja til, at de er blevet udsat for seksuel chikane i løbet af de sidste 12 måneder. I denne undersøgelse har 12 procent af de deltagende mænd og 26 procent af de deltagende kvinder sagt ja til dette.

Forholdet mellem mænd og kvinder i NFA og FOAs tal er testet, og der er ikke fundet afvigelser. Andelen af mænd i såvel NFA og FOAs tal er på 5-6 procent af SOSU'erne.

Det er således især de deltagende kvindelige SOSU'ere, der er overrepræsenterede i FOAs tal i forhold til tallene fra NFA. Der er en forskel på 12 procentpoint mellem andelen af kvinder, der har sagt ja i NFAs tal (14 %) i forhold til andelen i FOAs undersøgelse (26 %).

De medlemmer, der har svaret ja til, at de er blevet udsat for seksuel chikane, er blevet spurgt om hvem, som udsatte dem for seksuel chikane.

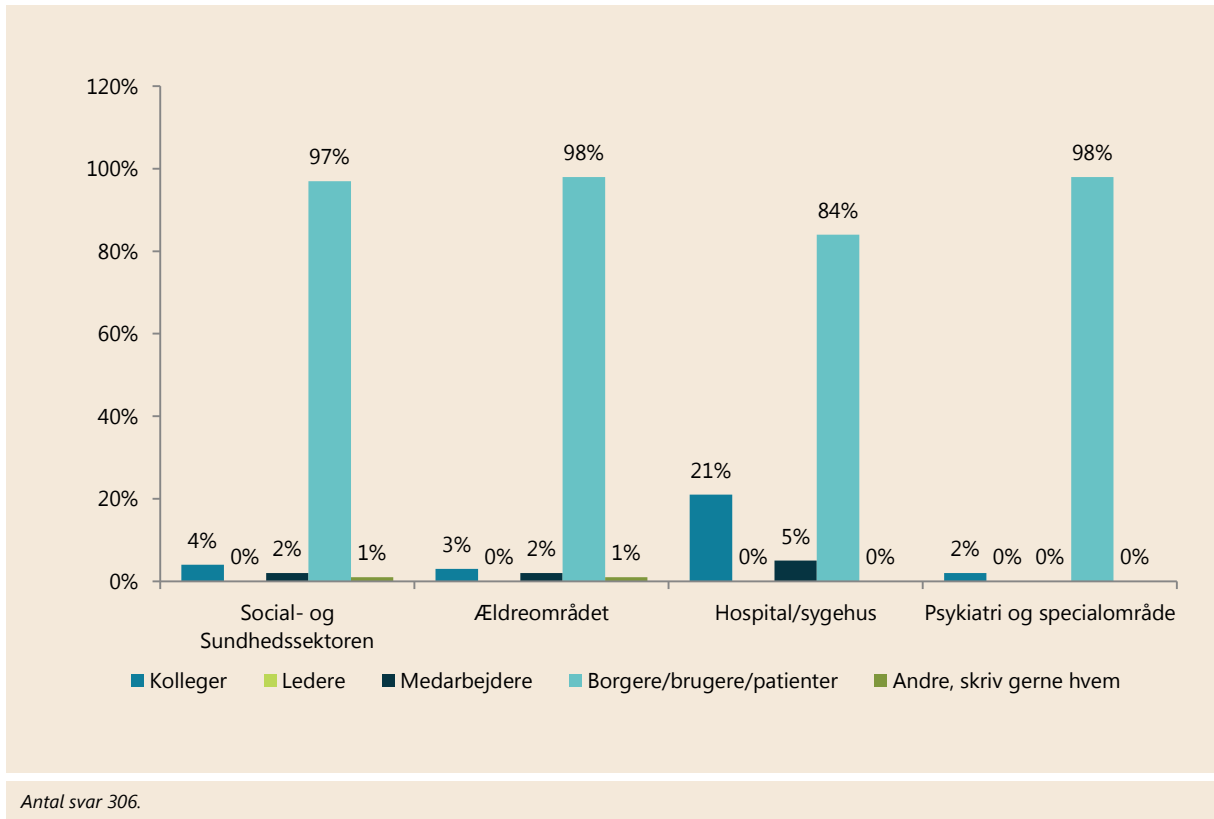
Figur 5 Hvem udsatte dig for seksuel chikane? (Muligt at give flere svar)
FOAs samlede medlemmer

Antal svar: 329

Det er hovedsageligt er borgere, brugere og patienter, der har udsat medlemmerne for seksuel chikane. Blandt de samlede medlemmer svarer 94 procent dette.

Figur 6 Hvem udsatte dig for seksuel chikane? (Muligt at give flere svar)
Social- og sundhedssektoren samlet og fordelt på arbejdsplads

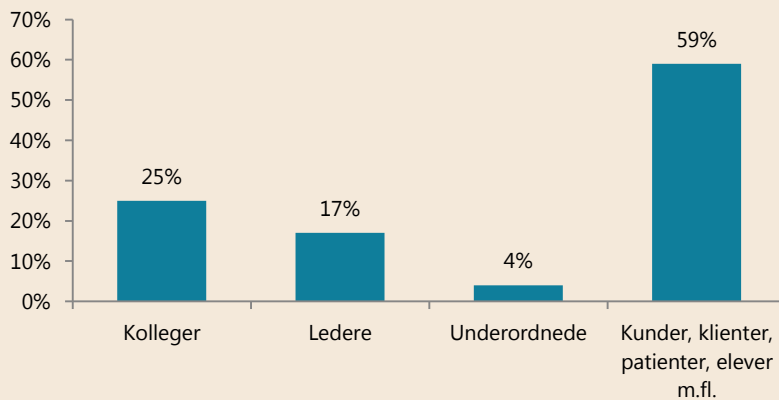
97 procent af de deltagende medlemmer fra Social- og sundhedssektoren svarer, at det var borgere, brugere eller patienter, der udsatte dem for seksuel chikane. Der er ikke statistisk sikre forskelle mellem den samlede fordeling blandt FOAs medlemmer og fordelingen i Social- og Sundhedssektoren.

Indenfor Social- og Sundhedssektoren adskiller hospital og sygehus sig ved, at der er færre, der har blevet chikaneret af borgere, brugere og patienter (84 %), men flere, der er blevet chikaneret af kollegaer (21 %)

NFA har også undersøgt, hvem, der udsatte de beskæftigede for seksuel chikane. Fordelingen ses i figur 7 nedenfor.

Figur 7 Hvem udsatte dig for seksuel chikane? Tal fra NFA
(Muligt at angive flere svar)

Beskæftigede i Danmark

Antal svar: 439. Baseret på de 3 procent (422 personer), der har svaret ja til, at de har været udsat for seksuel chikane de sidste 12 måneder.

Over halvdelen (59 %) af dem, der har svaret ja til, at de har været udsat for seksuel chikane, er blevet antastet af kunder, klienter, elever med flere. En fjerdedel (25 %) er blevet antastet af kollegaer, 17 procent af ledere og 4 procent af underordnede.

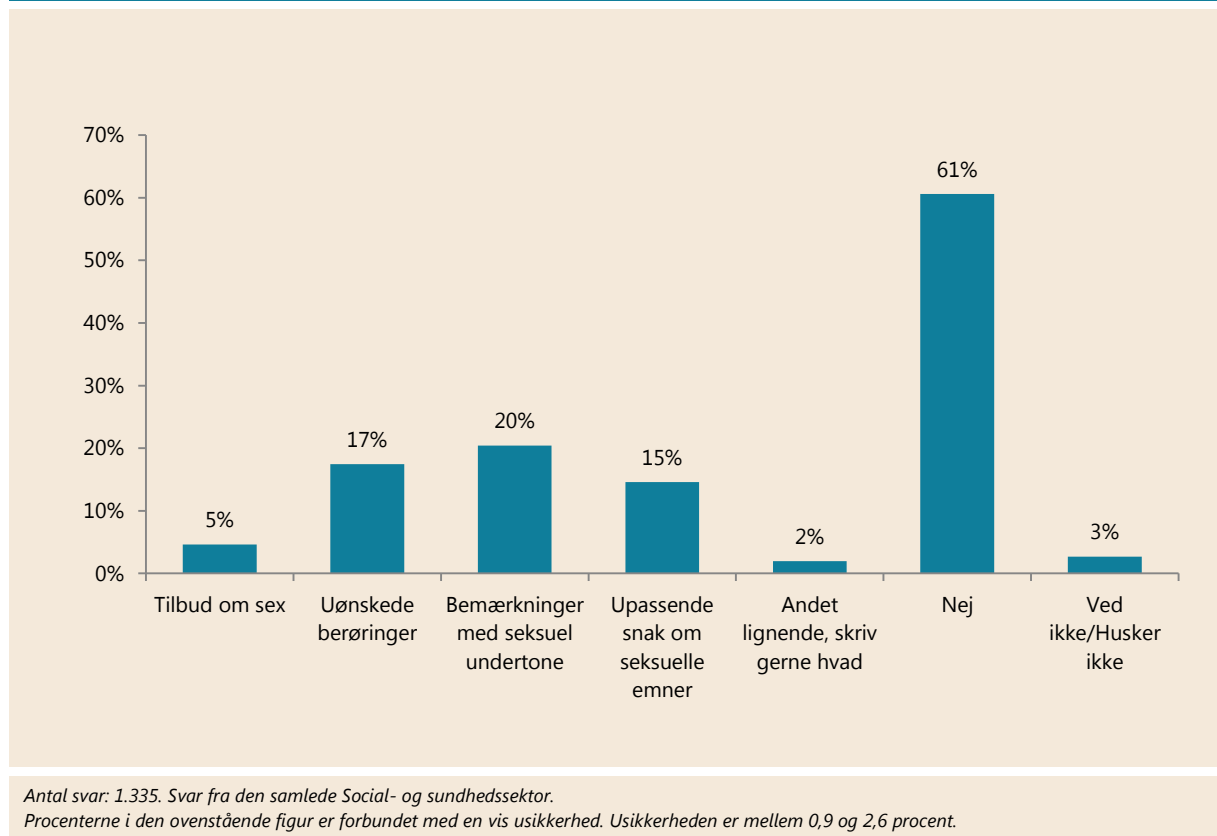
Svarkategorien "Kunder, klienter, patienter, elever m.fl." er ændret i den undersøgelse FOA har foretaget blandt medlemmerne til "Borgere, brugere og patienter".

Blandt FOAs medlemmer (se figur 5) har der en større andel (94 %) svaret, at de er blevet antastet af borgere, brugere og patienter. Afvigelsen kan være udtryk for, at FOAs medlemmer i højere grad end andre faggrupper har daglig kontakt med borgere, brugere og patienter. Afvigelsen kan også delvis skyldes den ændrede formulering af svarkategorien.

Seksuel chikane i Social og Sundhedssektoren

De følgende spørgsmål er udelukkende blevet stillet til medlemmer, der arbejder i Social og Sundhedssektoren.

Figur 8 Har du inden for de sidste 12 måneder oplevet noget af følgende fra borgere/brugere/patienter på din arbejdsplads? (Muligt at angive flere svar)

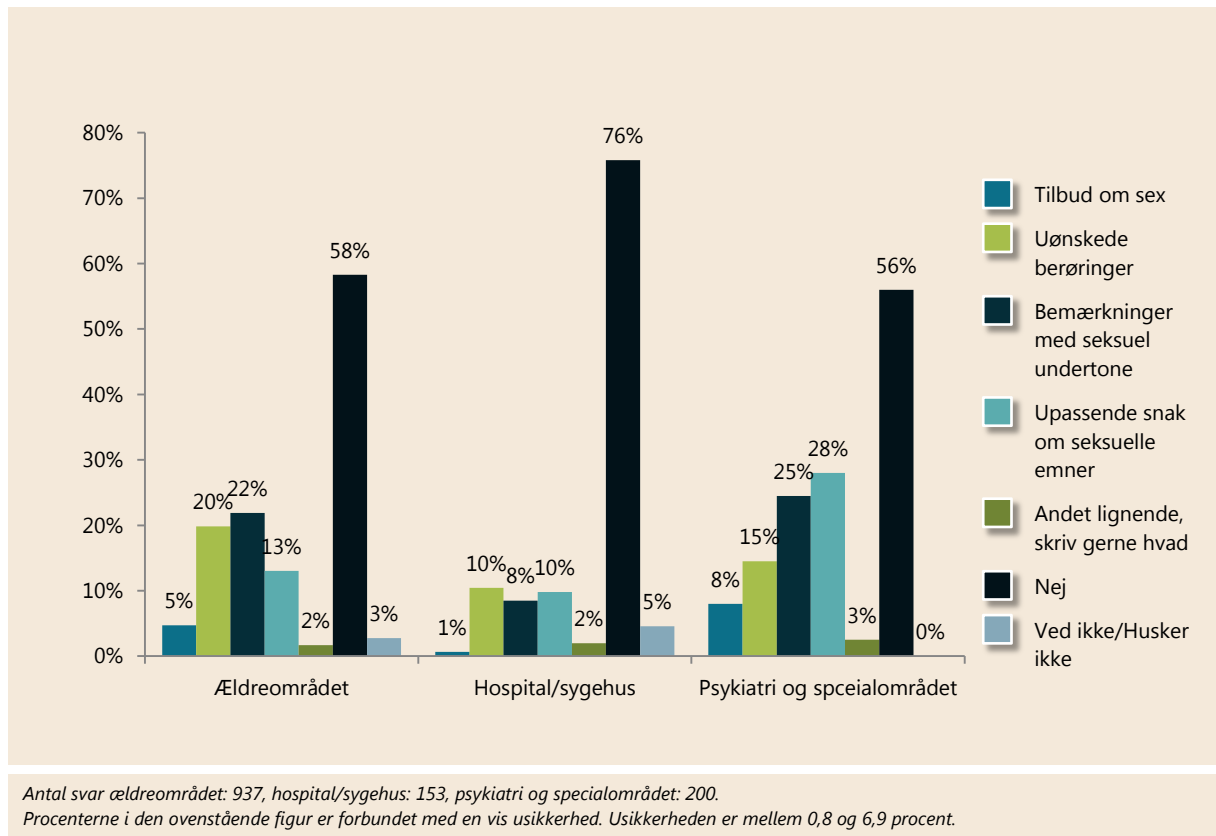
Spørgsmålet er stillet til alle medlemmer i Social- og Sundhedssektoren, også selvom de tidligere har svaret, at de ikke har været udsat for seksuel chikane. Medlemmerne kan således godt have oplevet ovenstående ting uden at se det som seksuel chikane.

64 procent af de deltagende fra Social- og Sundhedssektoren har ikke oplevet nogle af de nævnte ting i relation til seksuel chikane.

5 procent har fået tilbud om sex, 17 procent har oplevet uønskede berøringer, en femtedel (20 %) har fået bemærkninger med seksuel undertone og 15 procent har oplevet upassende snak om seksuelle emner.

2 procent svarer, at de har oplevet "andet" fra borgere/brugere/patienter. 25 har angivet hvad. Tre medlemmer nævner eksempelvis onani og stønnelyde i deres nærvær.

Figur 9 Har du inden for de sidste 12 måneder oplevet noget af følgende fra borgere/brugere/patienter på din arbejdsplads? (Muligt at angive flere svar)

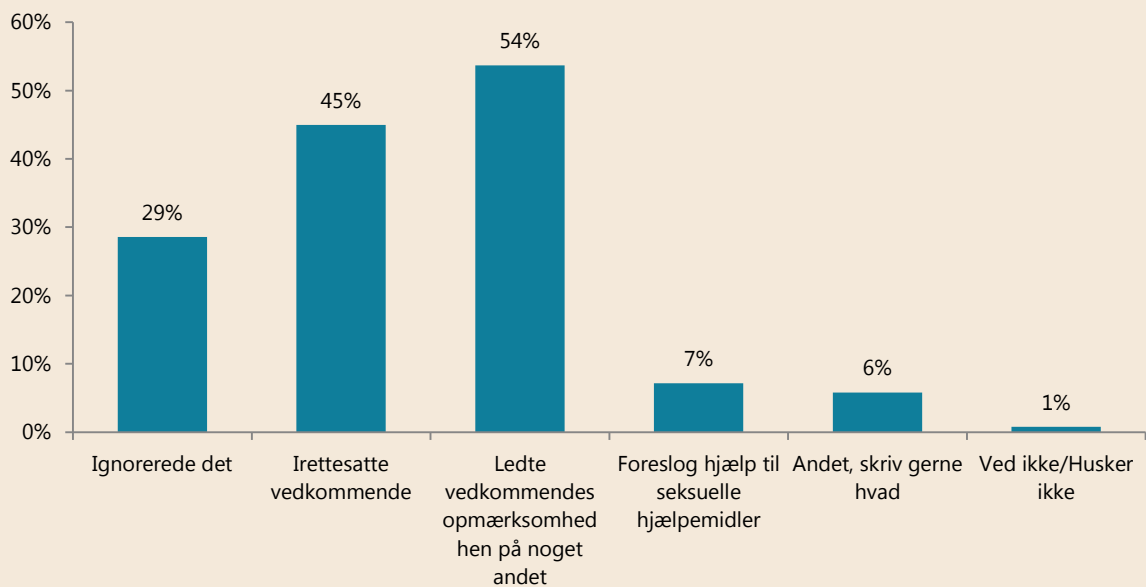
6 ud af 10 (61 %) af de medlemmer, der arbejder indenfor ældreområdet har svaret nej eller ved ikke til, at de har oplevet nævnte adfærd fra borgere, brugere eller patienter. 4 ud af 10 (39 %) inden for ældreområdet har således oplevet noget af det ovenstående.

En femtedel (20 %) har oplevet uønskede berøringer, en femtedel (22 %) har oplevet bemærkninger med seksuel undertone, 13 procent har oplevet upassende snak om seksuelle emner og 5 procent har oplevet tilbud om sex. Der er ikke statistisk sikre forskelle mellem medlemmerne indenfor ældreområdet, afhængigt af om de arbejder i hjemmeplejen eller på et plejehjem/plejecenter. Ældreområdet adskiller sig ikke med statistisk sikkerhed fra den samlede sektor.

Blandt de medlemmer, der arbejder på hospitaler eller sygehuse, svarer 8 ud af 10 (80 %) nej eller ved ikke til, at de har oplevet noget af det ovenstående. Derved har en femtedel (20 %) oplevet det. I forhold til den samlede sektor er denne gruppe i mindst udsat for seksuel chikane.

Indenfor psykiatri og specialområdet er den eneste statistisk sikre forskel fra de andre områder og den samlede sektor, at der er flere, der har oplevet upassende snak om seksuelle emner. 28 procent har oplevet dette.

Figur 10 Du har svaret, at du har oplevet upassende seksuelle bemærkninger/adfærd fra borgere/brugere/patienter på din arbejdsplads. Hvad foretog du dig, sidste gang du oplevede noget sådant? (Muligt at angive flere svar)

Antal svar 518. Svar fra den samlede Social- og sundhedssektor.

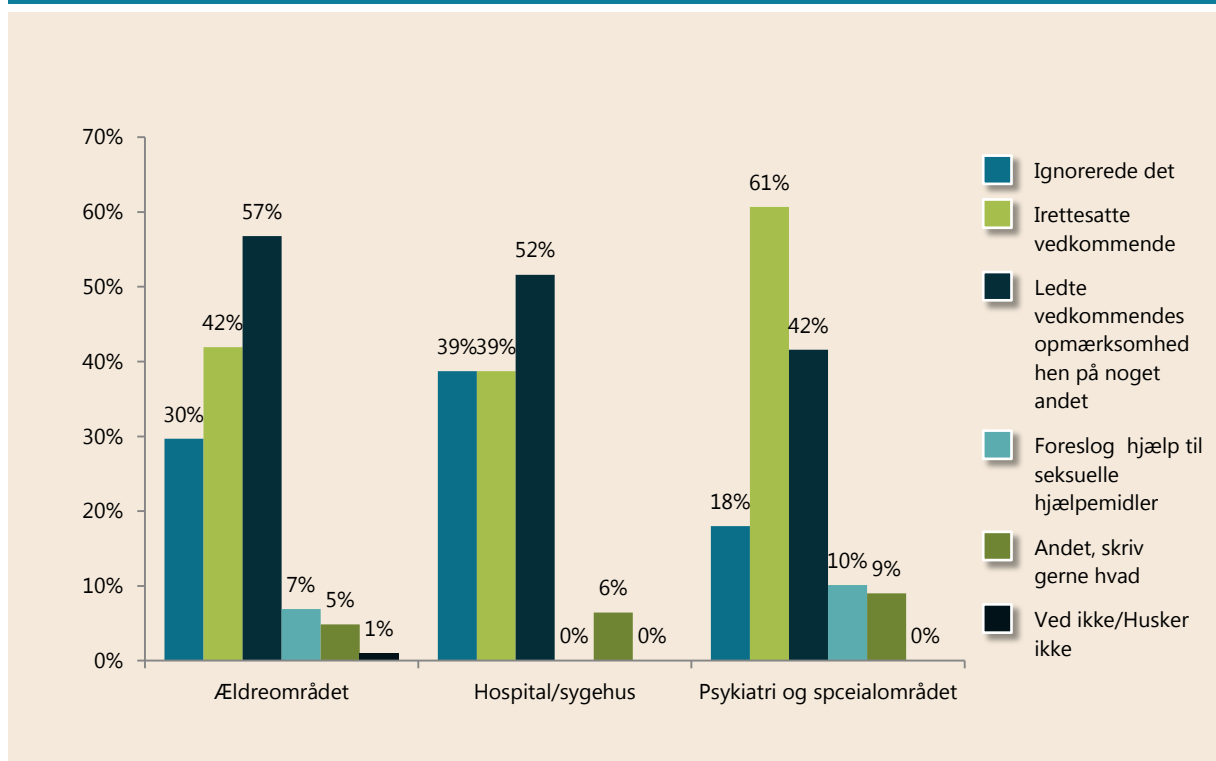
Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 0,8 og 3,9 procent.

Over halvdelen (54 %) af dem, der har oplevet upassende seksuelle bemærkninger/adfærd fra borgere, brugere eller patienter svarer, at de ledte vedkommendes opmærksomhed hen på noget andet. Lidt under halvdelen (45 %) svarer, at de irettesatte vedkommende. Knap en tredjedel (29 %) ignorerede det.

Syv procent svarer, at de foreslog hjælp til seksuelle hjælpemidler. I de uddybende kommentarer nævner flere, at de foreslog professionel hjælp til sex eller hjælp til at kunne se pornofilm.

6 procent svarer, at de foretog sig noget andet end det ovenstående. 39 medlemmer har angivet hvad. 5-10 medlemmer kommenterer, at de tydeligt viste deres grænser. En håndfuld nævner, at de indberettede det.

Figur 11 Du har svaret, at du har oplevet upassende seksuelle bemærkninger/adfærd fra borgere/brugere/patienter på din arbejdsplads. Hvad foretog du dig, sidste gang du oplevede noget sådant? (Muligt at angive flere svar)

Antal svar ældreområdet: 391, hospital/sygehus: 31, psykiatri og specialområdet: 89.
 Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,0 og 17,6 procent.

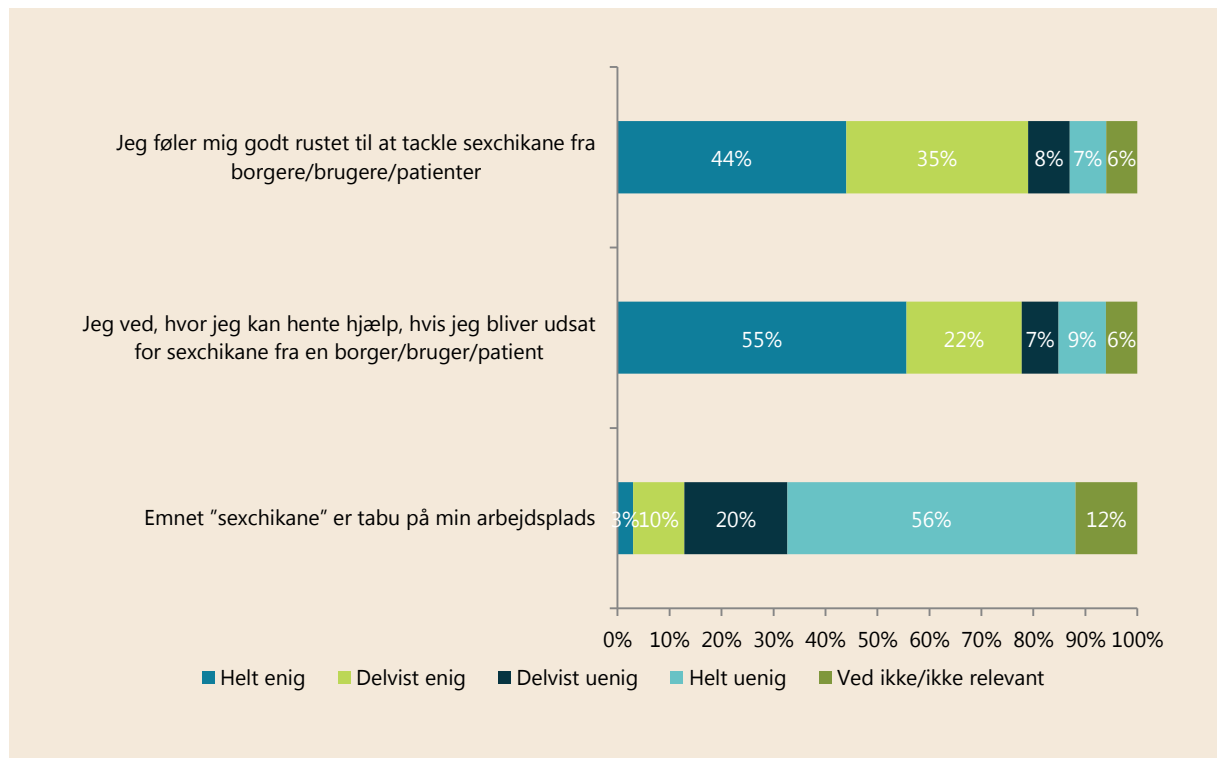
Ud af de medlemmer fra ældreområdet, der har oplevet upassende seksuelle bemærkninger/adfærd fra borgere/brugere/patienter, har knap 6 ud af 10 (57 %) svaret, at de ledte vedkommendes opmærksomhed hen på noget andet. 4 ud af 10 (42 %) irettesatte vedkommende og 3 ud af ti (30 %) ignorerede det. 7 procent foreslog hjælp til seksuelle hjælpemidler.

Indenfor ældreområdet, er der kun signifikant forskel på mellem medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen overfor medlemmer, der arbejder på et plejehjem/plejecenter i forhold til andelen, der ledte vedkommendes opmærksomhed hen på noget andet. 45 procent af medlemmerne i hjemmeplejen gjorde dette og 64 procent af medlemmerne, der arbejder på et plejehjem/plejecenter gjorde dette. Ud over dette er der ingen sikre forskelle indenfor ældreområdet.

Psykiatri og specialområdet adskiller sig ved højere grad end ellers at irettesætte vedkommende i forhold til den samlede sektor og de andre områder. 61 procent gør dette. Dertil adskiller psykiatri og specialområdet sig fra ældreområdet ved, at de i mindre grad leder vedkommendes opmærksomhed hen på noget andet. 57 procent gør dette fra ældreområdet og 42 procent fra psykiatri og specialområdet.

Figur 12 viser, hvor enige eller uenige de adspurgte medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren er i en række budskaber vedrørende seksuel chikane på arbejdspladsen.

**Figur 12 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?
Besvarelse fra den samlede Social- og Sundhedssektor**

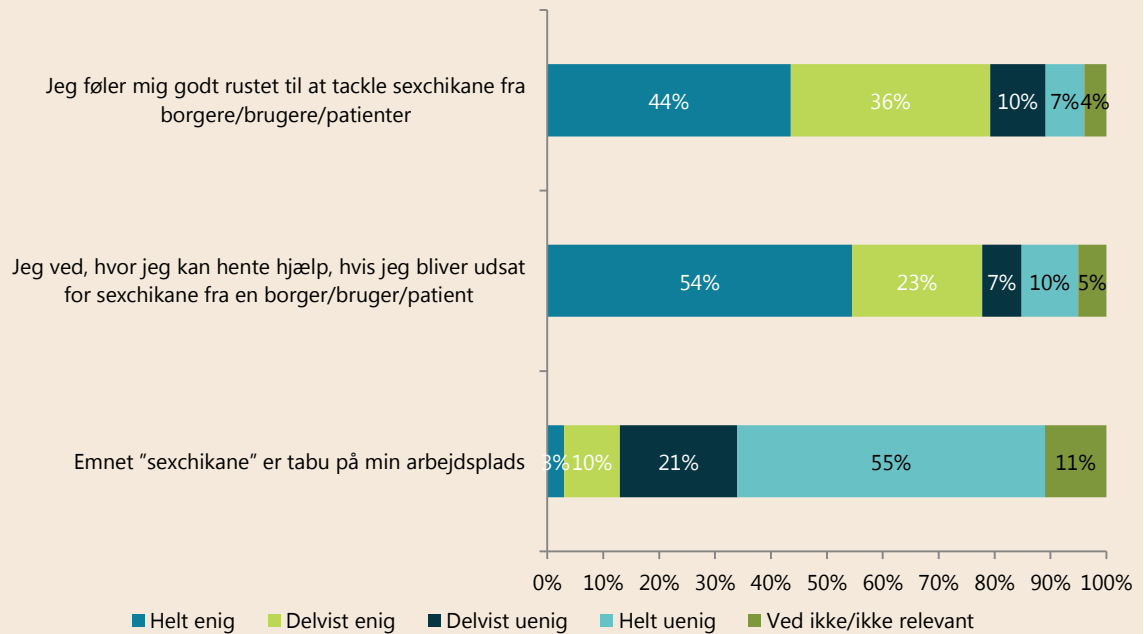
Antal svar: henholdsvis 1.333, 1.333 og 1.332.

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 0,9 og 2,7 procent.

8 ud af 10 (79 %) medlemmer fra Social og Sundhedssektoren er helt eller delvist enige i, at de føler sig godt rustet til at tackle sexchikane fra borgere, brugere eller patienter. 44 procent er helt enige og 35 procent er delvist enige. 15 procent er helt eller delvist enige i dette.

Over halvdelen (55 %) af medlemmerne fra Social- og sundhedssektoren er helt enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for seksuel chikane. 22 procent er delvist enige i dette. 77 er derved helt eller delvist enige. 16 procent svarer, at de er helt eller delvist uenige.

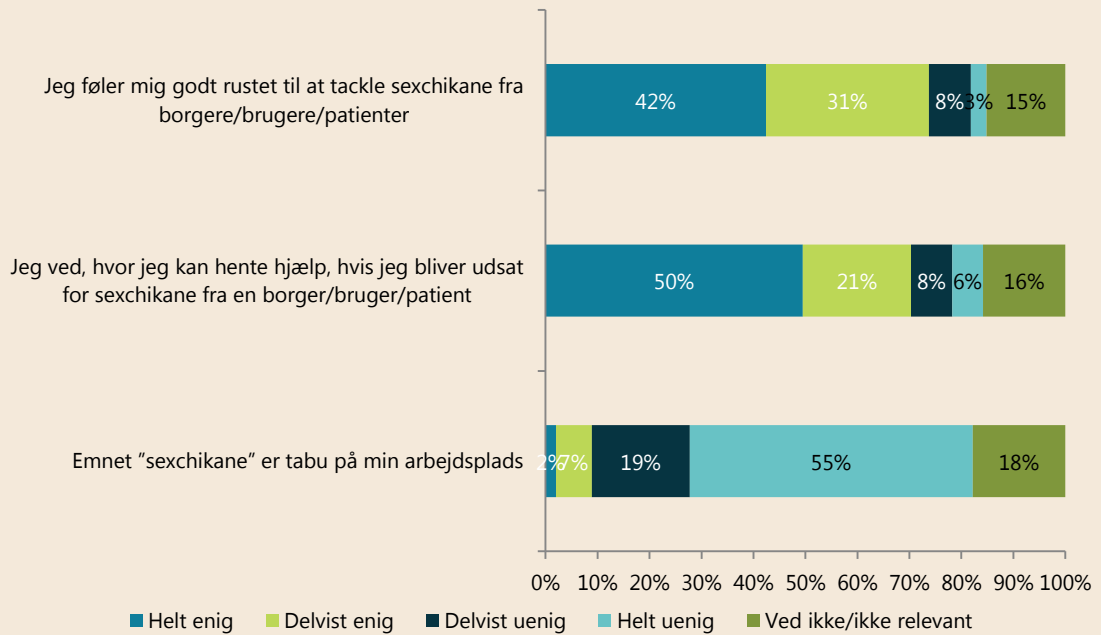
Kun 13 procent er helt eller delvist enige i, at sexchikane er et tabu på deres arbejdsplads. 20 procent er delvist uenige og over halvdelen (56 %) er helt uenige i at sexchikane er et tabu på deres arbejdsplads.

Figur 13 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Ældreområdet

Antal svar: 936. Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,1 og 3,2 procent.

Fordelingen blandt medlemmer, der arbejder indenfor ældreområdet, stemmer i høj grad overens med fordelingen i den samlede Social- og Sundhedssektor (figur 12). Der er ikke statistisk sikre forskelle mellem fordelingen i den samlede Social og Sundhedssektor og fordelingen for ældreområdet.

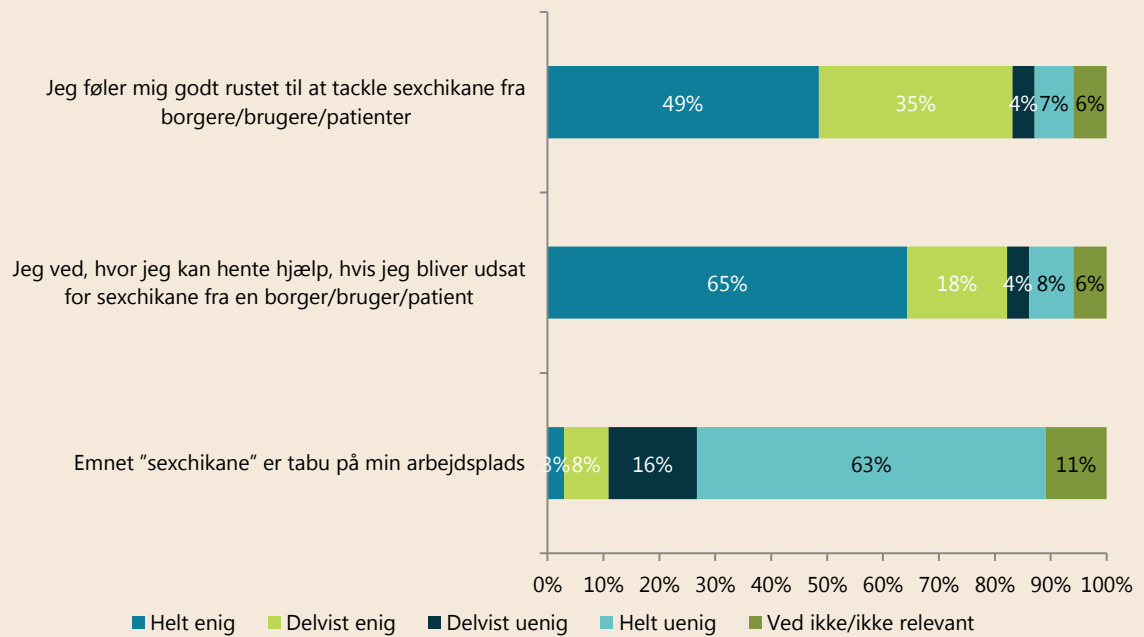
Der er ikke sikre forskelle mellem medlemmer, der arbejder i hjemmeplejen og medlemmer, der arbejder på et plejehjem/plejecenter.

Figur 14 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Sygehus/hospital

Antal svar: 153. Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 3,2 og 7,9 procent.

Fordelingen blandt medlemmer, der arbejder på et sygehus/hospital, stemmer i høj grad overens med fordelingen i den samlede Social- og Sundhedssektor (figur 12).

De statistisk sikre forskelle er, at der er flere blandt de medlemmer, som arbejder på et sygehus/hospital, der har svaret "Ved ikke/ikke relevant" til de tre udsagn om seksuel chikane. Det kan skyldes, at der er færre blandt de medlemmer, der arbejder på sygehus/hospital, som har været udsat for seksuel chikane.

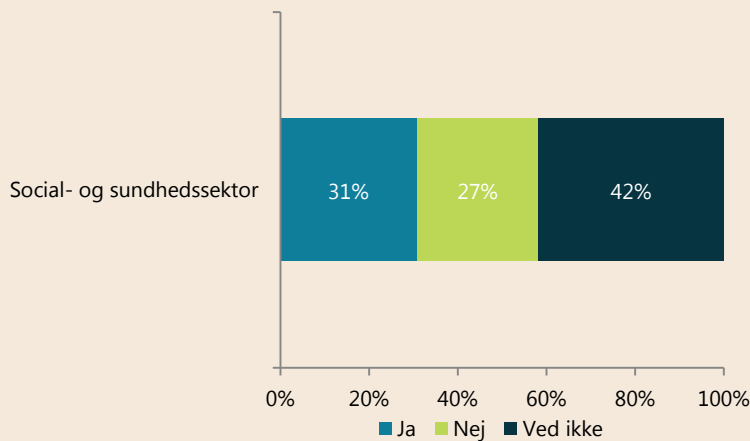
Figur 15 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? Psykiatri og specialområdet

Antal svar: 199. Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 2,2 og 6,9 procent.

Fordelingen blandt medlemmer, der arbejder på psykiatri og specialområdet, stemmer også i høj grad overens med fordelingen i den samlede Social- og Sundhedssektor (figur 12).

Den eneste statistisk sikre forskel er, at der er en større andel af medlemmerne, som arbejder på psykiatri og specialområdet, der svarer, at de er helt enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for seksuel chikane. 65 procent er helt enige i dette.

Figur 16 Har I på din arbejdsplads retningslinjer for, hvordan I som personale håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter?

Antal svar: 1.332. Svar fra den samlede Social- og sundhedssektor.
Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 2,4 og 2,6 procent.

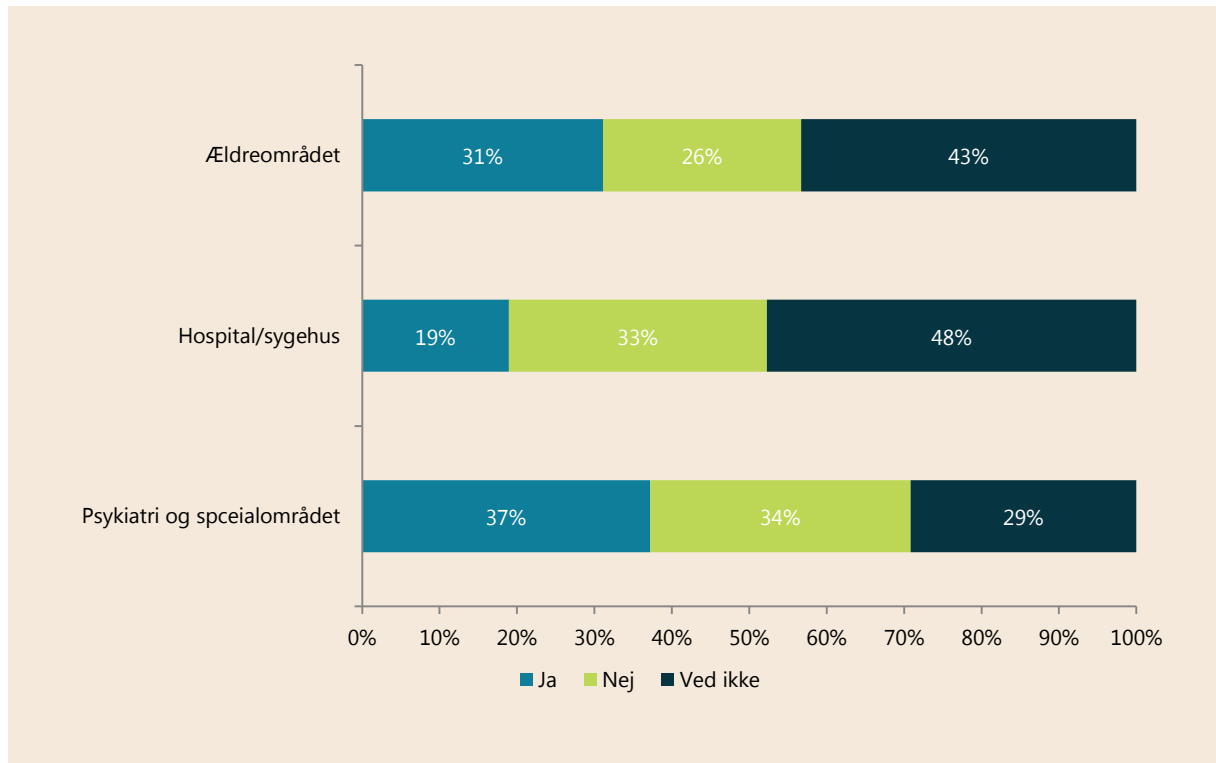
3 ud af 10 (31 %) af de deltagende medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren har svaret ja til, at de på deres arbejdsplads har retningslinjer for, hvordan personalet håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere, brugere eller patienter. 3 ud af 10 (27 %) svarer nej og 4 ud af 10 (42 %) ved ikke om de har sådanne retningslinjer.

En social- og sundhedsassistent på et plejehjem/plejecenter beskriver:

Da det var et problem for al personale, blev der lavet nogle retningslinjer for, hvordan personalet skal forholde sig i den givne situation.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder på et plejehjem/plejecenter

Figur 17 Har I på din arbejdsplads retningslinjer for, hvordan I som personale håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter?

Antal svar ældreområdet: 935, hospital/sygehus: 153, psykiatri og specialområdet: 199.

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 2,8 og 7,9 procent.

Der er få statistisk sikre forskelle mellem de forskellige arbejdsområder indenfor Social- og Sundhedssektoren.

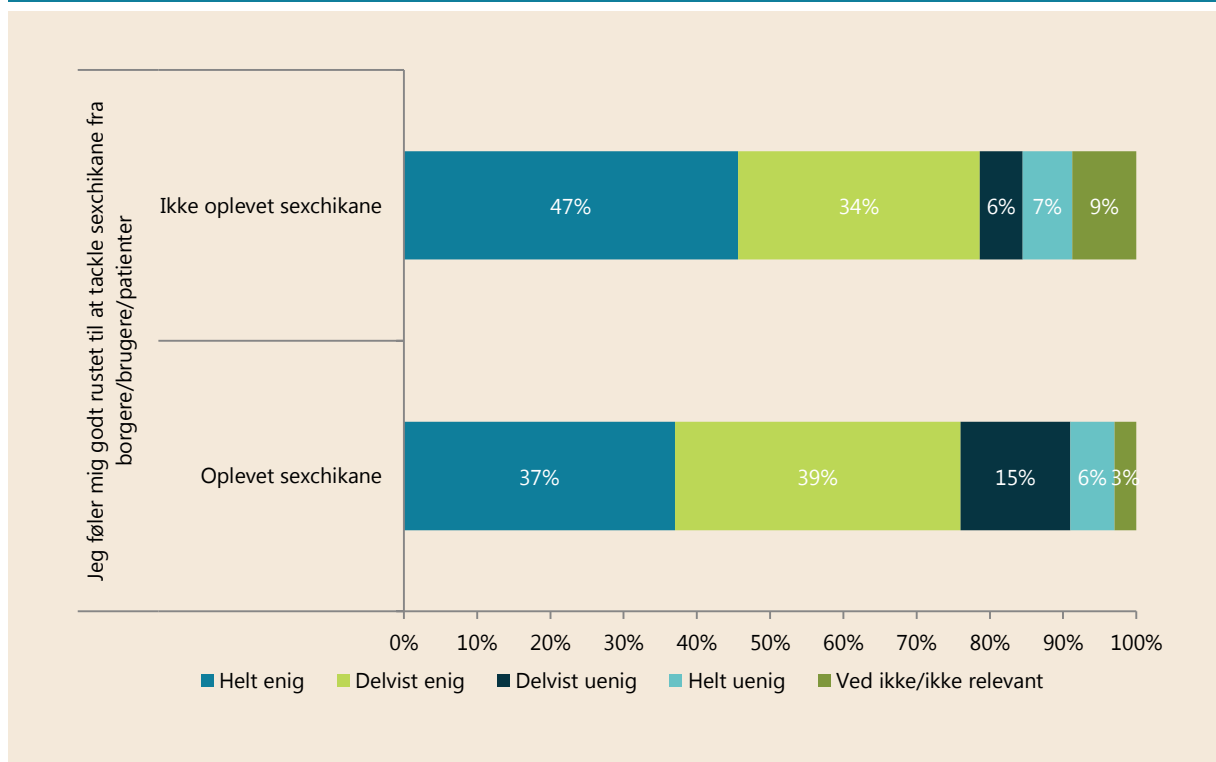
Der er færre (19 %) af dem, der arbejder på et hospital/sygehus, der svarer ja til, i forhold til den samlede Social- og Sundhedssektor og de to andre arbejdsområder.

Der er signifikant færre (29 %) af dem, der arbejder indenfor psykiatri og specialområdet, der har svaret "Ved ikke" i forhold til den samlede Social- og Sundhedssektor og de to andre arbejdsområder.

De følgende tabeller viser de deltagende medlemmer fra Social- og Sundhedssektorens holdninger i forhold til, om de har oplevet seksuel chikane i løbet af det sidste år eller ej.

Figur 18 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig godt rustet til at tackle sexchikane fra borgere/brugere/patienter

Krydset med: Har du indenfor de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?

Antal svar: 1.340

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,5 og 5,2 procent.

De medlemmer, der har oplevet seksuel chikane, føler sig i mindre grad rustet til at tackle seksuel chikane.

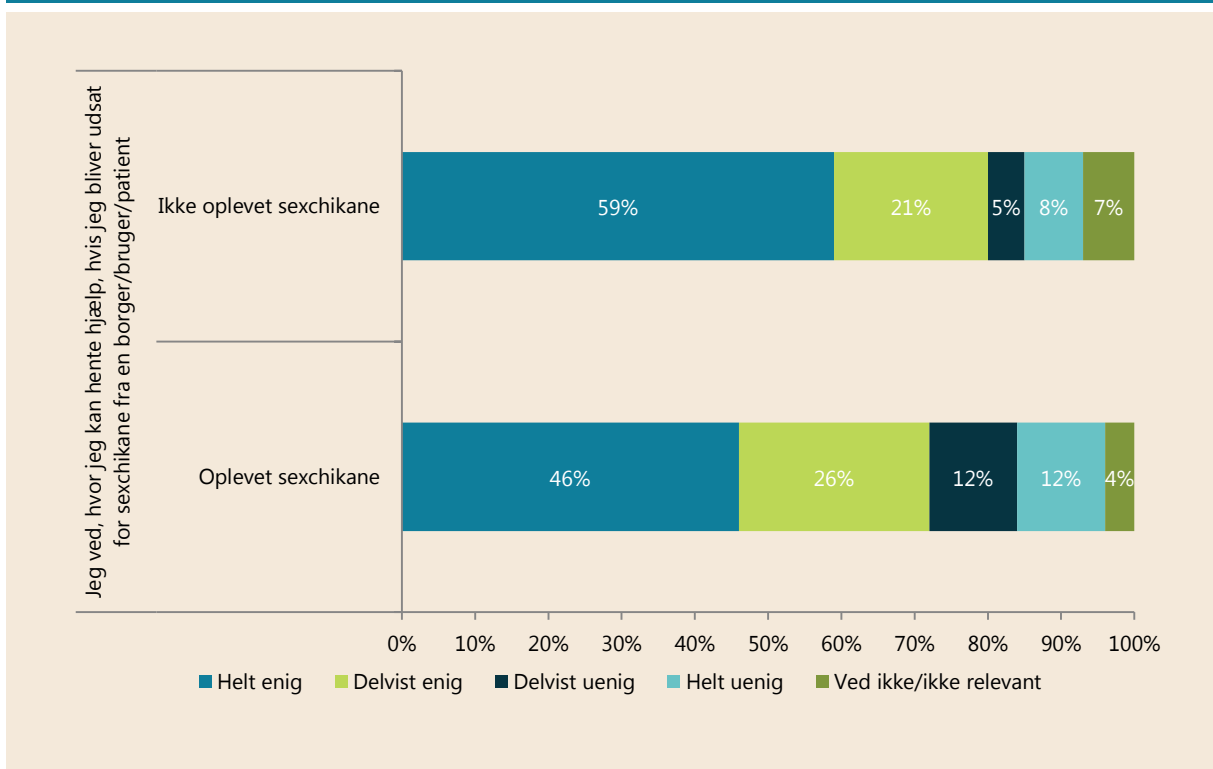
47 procent af de medlemmer, der ikke har været udsat for seksuel chikane, er helt enige i, at de føler sig godt rustet til tackle sexchikane fra borgere/brugere/patienter. Blandt dem, der har været udsat for seksuel chikane, er 37 procent helt enige i dette.

Der er også flere (15 %) blandt dem, som har været udsat for seksuel chikane, der er delvist uenige i forhold til dem, der ikke har været udsat for seksuel chikane (6 %).

Denne sammenhæng kan eksempelvis skyldes, at medlemmer oplever usikkerhed, når de faktisk står i en situation, hvor de oplever uønsket seksuel adfærd. Eller det kunne skyldes, at det at være godt rustet til at tackle sexchikane, er forebyggende for, hvornår man føler sig krænket. Sådan, at færre situationer opleves som krænkende, hvis man føler sig godt rustet.

Figur 19 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? – Jeg ved, hvor jeg kan hente hjælp, hvis jeg bliver udsat for sexchikane

Krydset med: Har du indenfor de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?

Antal svar: 1.340

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,3 og 5,4 procent.

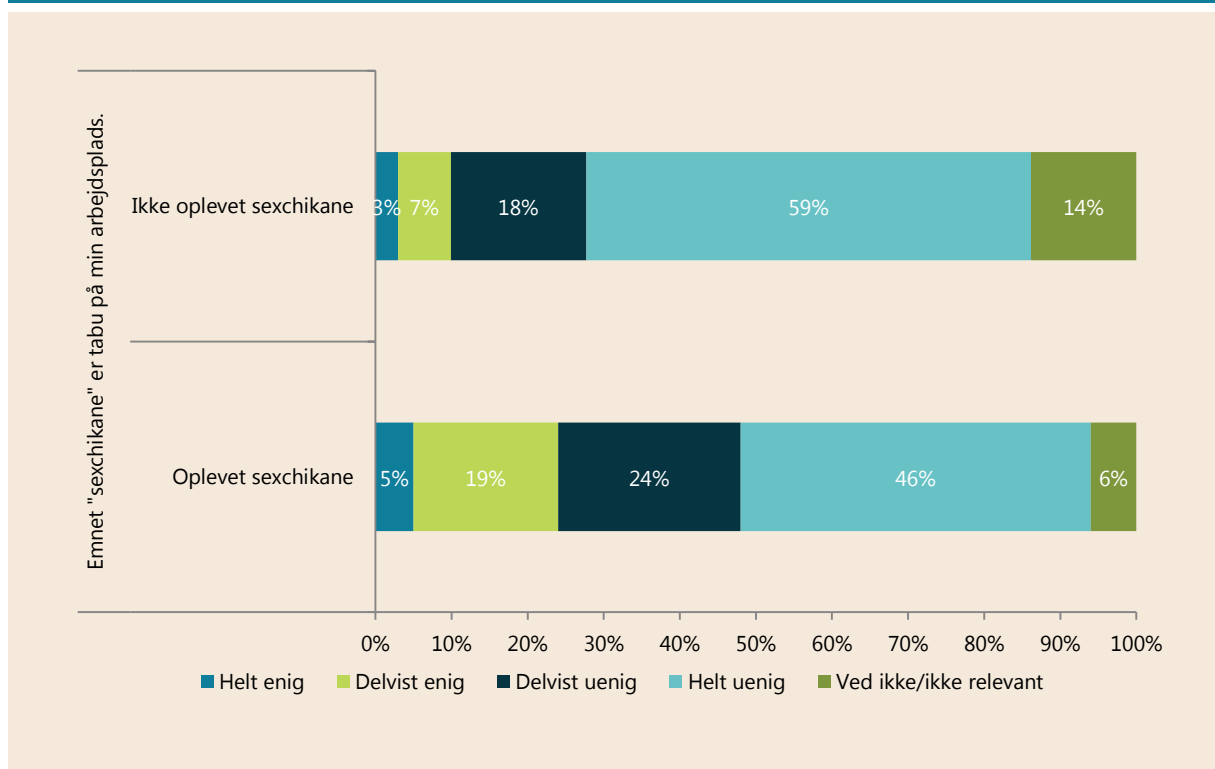
De medlemmer, der har oplevet sexchikane, ved i mindre grad, hvor de kan hente hjælp.

Blandt dem, der ikke har været udsat for seksuel chikane, er 59 procent helt enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp. Blandt dem, som har været udsat for seksuel chikane, er en mindre andel på 46 procent helt enige i dette.

Denne sammenhæng kan skyldes, at medlemmerne i situationen er mere usikre på, hvor de kan finde hjælp. Det kunne også tænkes, at de medlemmer, der ved, hvor de kan hente hjælp, i mindre grad oplever adfærden som seksuel chikane.

Figur 20 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? – Emnet "sexchikane" er tabu på min arbejdsplads

Krydset med: Har du indenfor de sidste 12 måneder været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads?

Antal svar; 1.340

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,0 og 5,4 procent.

De medlemmer, der har været udsat for seksuel chikane, oplever i højere grad, at emnet "sexchikane" er et tabu på deres arbejdsplads.

59 procent af dem, der ikke har været udsat for seksuel chikane, er helt uenige i, at emnet "sexchikane" er tabu på deres arbejdsplads. Blandt dem, som har været udsat for seksuel chikane, er en mindre andel på 46 procent helt uenige i dette.

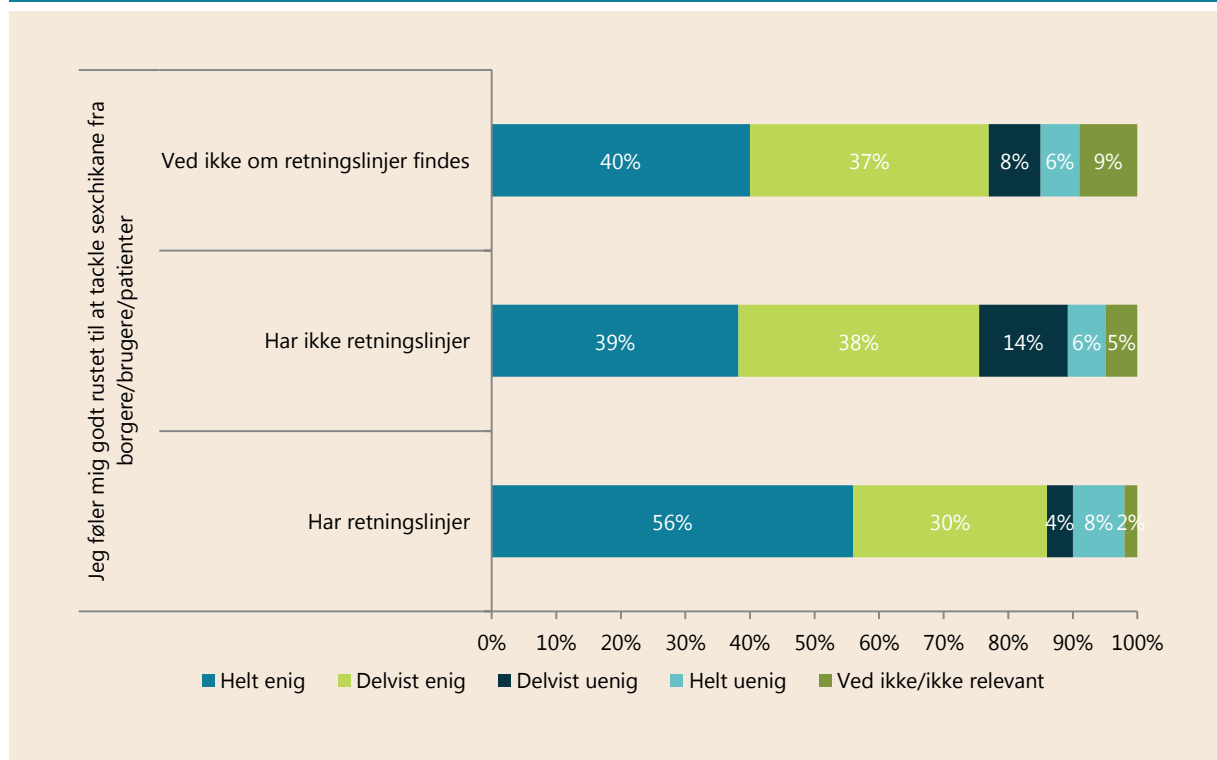
Dertil er en større andel (24 %) af dem, der har været udsat for seksuel chikane, helt delvist enige i, at emnet "sexchikane" er tabu på deres arbejdsplads. Blandt dem, der ikke har været udsat for seksuel chikane, har blot 10 procent svaret, at de er helt eller delvist enige.

Denne sammenhæng kunne skyldes, at medlemmer, der har oplevet sexchikane, efterfølgende føler, at det kan være svært at tale åbent om episoden på arbejdspladsen.

De følgende tabeller viser de deltagende medlemmer fra Social- og Sundhedssektorens holdninger i forhold til, om de på deres arbejdsplads har retningslinjer for, hvordan man håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter.

Figur 21 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? - Jeg føler mig godt rustet til at tackle sexchikane fra borgere/brugere/patienter

Krydset med: Har I på din arbejdsplads retningslinjer for, hvordan I som personale håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter?

Antal svar: 1.339.

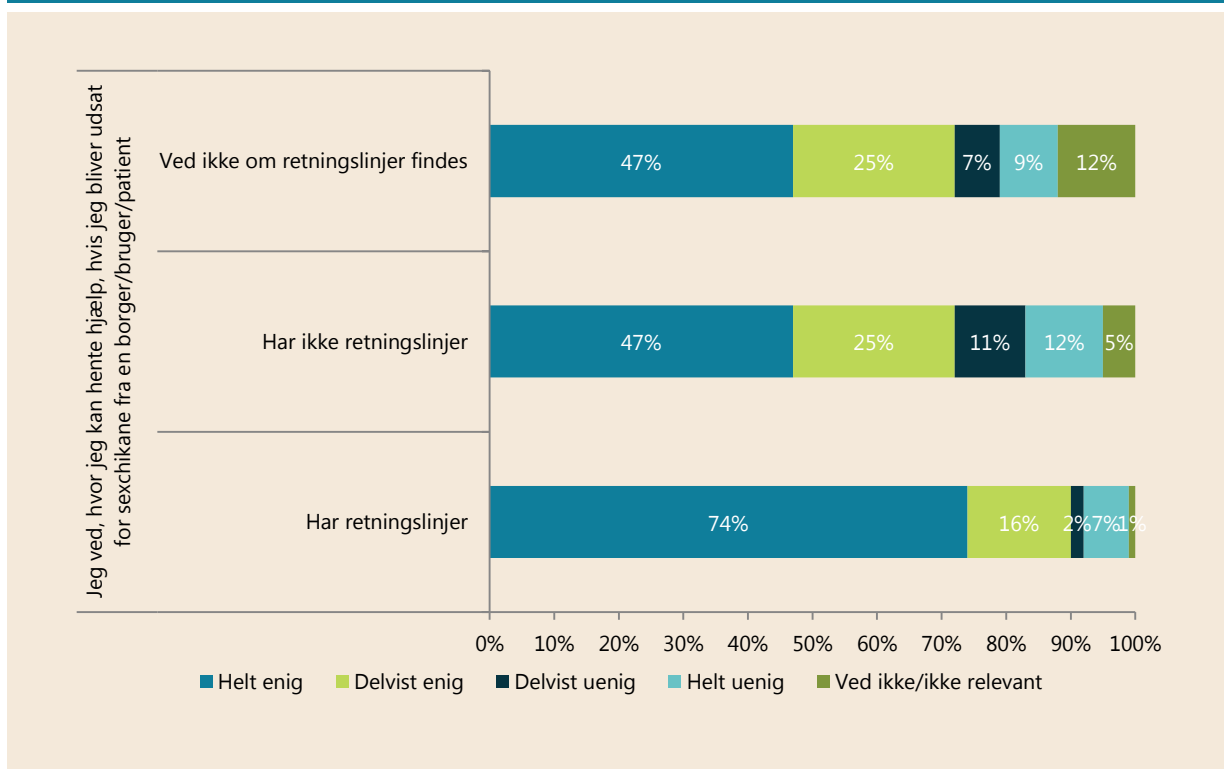
Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,4 og 4,9 procent.

Retningslinjer for håndtering af uønsket seksuel adfærd ruste medlemmerne til at tackle seksuel chikane.

56 procent af de medlemmer, der arbejder et sted, hvor man har retningslinjer for, hvordan personalet håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere, brugere eller patienter, svarer, at de er helt enige i, at de føler sig godt rustet til at tackle sexchikane. Denne andel er mindre, 39 procent, blandt de medlemmer, der ikke har sådanne retningslinjer på deres arbejdsplads.

Den gruppe, der ikke ved, om de har retningslinjer på deres arbejdsplads, adskiller sig i mindre grad fra dem, der har svaret nej.

Figur 22 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? – Jeg ved, hvor jeg kan hente hjælp, hvis jeg bliver udsat for sexchikane
Krydset med: Har I på din arbejdsplads retningslinjer for, hvordan I som personale håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter?

Antal svar: 1.339.

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,3 og 5,1 procent.

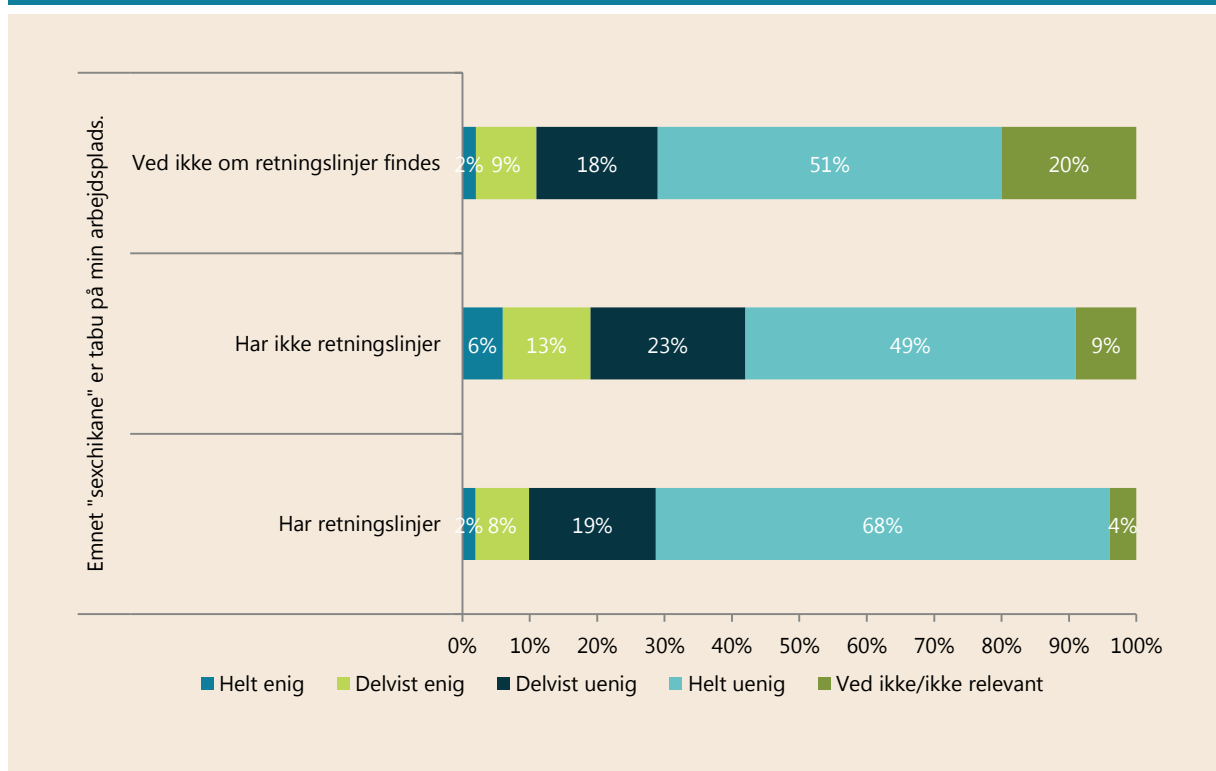
Retningslinjer for håndtering af uønsket seksuel adfærd gør, at medlemmerne højere grad ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for seksuel chikane.

74 procent af de medlemmer, der arbejder et sted, hvor man har retningslinjer, svarer, at de er helt enige i, at de ved, hvor de kan hente hjælp, hvis de bliver udsat for seksuel chikane. Blandt medlemmer, der ikke har sådanne retningslinjer på deres arbejdsplads, er en mindre andel på 47 procent helt enige.

Den andel, der ikke ved, om de har retningslinjer på deres arbejdsplads, adskiller sig meget lidt fra dem, der har svaret nej.

Figur 23 Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn? – Emnet "sexchikane" er tabu på min arbejdsplads

Krydset med: Har I på din arbejdsplads retningslinjer for, hvordan I som personale håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere/brugere/patienter?

Antal svar: 1.339.

Procenterne i den ovenstående figur er forbundet med en vis usikkerhed. Usikkerheden er mellem 1,3 og 5,1 procent.

Retningslinjer for håndtering af uønsket seksuel adfærd kan være med til at bryde med eventuelle tabuer på arbejdspladsen omkring emnet "sexchikane".

68 procent af de medlemmer, der arbejder et sted, hvor man har retningslinjer for, hvordan personalet håndterer uønsket seksuel adfærd fra borgere, brugere eller patienter, svarer, at de er helt uenige i, emnet "sexchikane" er tabu på deres arbejdsplads. Blandt de medlemmer, der arbejder et sted, hvor man ikke har sådanne retningslinjer, er en mindre andel på 49 procent helt uenige.

Den andel, der ikke ved, om de har retningslinjer på deres arbejdsplads, adskiller sig mest fra dem der har svaret nej ved, at en større andel (20 %), har svaret "Ved ikke/ikke relevant".

Kommentarer fra medlemmerne

De deltagende medlemmer fra Social- og Sundhedssektoren havde mulighed for at komme med uddybende kommentarer om sexchikane og uønsket seksuel opmærksomhed på deres arbejdsplads. 73 medlemmer benyttede sig af denne mulighed.

Omkring 10-15 medlemmer kommenterer, at den seksuelle chikane er en del af borgerne og patienternes sygdom. Eksempelvis er der mange, der arbejder med demente, som ikke selv kan styre deres udfald.

En håndfuld nævner også, at det især er de unge piger, der udsættes for seksuel chikane, og at disse har brug for vejledning. Her nævner nogle, at de ældre kollegaer i højere grad har kompetencer til at takle seksuel chikane.

Nu er jeg en pige på 52 år og det er jo nok de unge piger, som er mest udsatte for sexchikane.

Jeg har erfaring nok til at takle det og ser det ikke som noget problem fra de gamle mænd som jeg passer.

Vi har jo mange demente mænd som på ingen måde ved, hvad de gør.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder på et plejehjem/plejecenter

Omkring 10 medlemmer kommenterer i den forbindelse, at det er en del af deres faglige kompetencer at håndtere sådanne situationer.

Vi skal som fagpersonale lære at forholde os til/takle borgernes seksualitet bedre. Ofte er det os som personale, der er blufærdige eller ikke tør gå ind i problemstillingen.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder på et plejehjem/plejecenter

Vi skal som personale kunne takle borgernes seksuelle frustrationer og få dem til at se, hvad de kan gøre for at afhjælpe dem. Dertil skal vi kunne aflede og realitetsorientere borgerne. Det er de færreste, der har lyst til at genere personalet.

Lad os i stedet tale om tingene, i stedet for at stigmatisere.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder i socialpsykiatrien

Omkring 10 medlemmer fremhæver, at de har god sparing med deres kollegaer, når nogle udsættes for seksuel chikane.

Vi er som kollegaer meget opmærksomme på at støtte hinanden i at sige fra overfor sexchikane. Vi har et skema, hvor det noteres, når vi føler os forulempet. Efterfølgende diskuteres episoden på et teammøde.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder i socialpsykiatrien

Tonen kan være lidt fri fra borgerenes side. Dette gælder både ældre mænd og kvinder. Personalet er som regel gode til at tackle dette ved at tale sammen om borgeren og derefter finde en løsning.

Social- og sundhedsassistent, der arbejder på et plejehjem/plejecenter

Metode

Indsamlingsperiode

24. januar - 2. februar 2014

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet via en spørgeskemaundersøgelse, hvortil erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel blev inviteret pr. mail. Undersøgelsen indeholdt også andre emner, herunder ytringsfrihed, gaver fra borgere og særlige spørgsmål om ældreplejen. Spørgsmålsrækken, der handlede om seksuel chikane, blev indledt af følgende tekst: *Seksuel chikane er en form for mobning, som består af uønskede, krænkende handlinger af seksuel karakter. Det er den krænkede person, som afgør, om der er tale om uønskede handlinger, og dermed om der er tale om sexchikane.*

Målgruppen

Erhvervsaktive medlemmer af FOAs medlemspanel. Alle deltagende medlemmer blev spurgt om de havde oplevet seksuel chikane på deres arbejdsplads. Medlemmer fra Social og Sundhedssektoren fik en række uddybende spørgsmål.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt 2.186 medlemmer gennemførte undersøgelsen fuldt ud eller delvist – heraf afgav 59 nogen svar. 4.609 erhvervsaktive medlemmer af medlemspanelet blev inviteret, 89 e-mailadresser viste sig at være uvirksomme, så det reelle antal inviterede var 4.520. Det giver en svarprocent på 48. Svarprocenten ligger en anelse under svarprocenten i de seneste andre undersøgelser via medlemspanelet.

I undersøgelsen deltog 1415 medlemmer fra Social og sundhedssektoren og svarprocenten var 49 for denne sektor.

Repræsentativitet

Social- og Sundhedssektoren samt medlemmer med tillidshverv er overrepræsenteret i medlemspanelet.

Vægtning af data

Data i dette notat er ikke vægtet for sektor, da der primært fokuseres på Social- og Sundhedssektoren.

Anvendelse af tal fra NFA

I notatet anvendes tal fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). Tallene er fra 2012 og er hentet fra undersøgelsen "Arbejdsmiljø og heldbred 2012-20". Tallene kan findes på NFA's hjemmeside eller i databanken.